

SUD BOSNE I HERCEGOVINE СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br.: S1 1 K 038748 22 Krž 3

Datum: 14.12.2022. godine

**Vijeće u sastavu: sudija Mirza Jusufović, predsjednik vijeća
sudija Azra Miletić, izvjestilac
sudija Željka Marenčić, član**

**TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
Dušana Ćulibrka**

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine Ahmed Mešić

Optuženi Dušana Ćulibrk i branilac Dražen Zubak, advokat iz Sarajeva

Broj: S1 1 K 038748 22 Krž 3
Sarajevo, 14.12.2022. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudije Mirze Jusufovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Azre Miletić i Željke Marenčić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Bojana Avramovića, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dušana Ćulibrka, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. Krivičnog zakona Socijalistične Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), odlučujući po žalbi branioca optuženog Dušana Ćulibrka, advokata Dražena Zubaka izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 1 K 038748 21 Kri od 15.8.2022. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Ahmeda Mešića, te optuženog i njegovog branioca advokata Dražena Zubaka, na osnovu članova 310. i 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), dana 14.12.2022. godine, donio je

PRESUDU

Žalba branioca optuženog Dušana Ćulibrka, izjavljena protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj: S1 1 K 038748 21 Kri od 15.8.2022. godine, **odbija se kao neosnovana** i prvostepena presuda **potvrđuje**.

OBRAZLOŽENJE

TOK POSTUPKA

PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH), broj: S1 1 K 038748 21 Kri od 15.8.2022. godine, optuženi Dušan Ćulibrk oglašen je krivim da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1, u vezi sa članom 22. KZ SFRJ koji je preuzet na osnovu Zakona o primjeni Krivičnog zakona Republike Bosne i Hercegovine i Krivičnog zakona SFRJ, te mu je na osnovu člana 285. ZKP BiH uz

primjenu članova 33., 38. i 41. KZ SFRJ, izrečena kazna zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

2. Na osnovu odredbe člana 50. stav 1. KZ SFRJ, određeno je da se vrijeme koje je optuženi proveo u pritvoru, u periodu od 14.2.2022. godine do 21.3.2022. godine (po rješenju Suda BiH broj S1 1 K 038748 21 Kri od 21.3.2022. godine), kao i od 15.8.2022. godine pa nadalje, uračunava u izrečenu kaznu zatvora. U skladu sa odredbom člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi je oslobođen obaveze nadoknade troškova krivičnog postupka.

3. Na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH srodnici oštećenih su sa eventualnim imovinskopравnim zahtjevima upućeni na parnicu.

ŽALBA I ODGOVOR

4. Protiv navedene presude, žalbu je izjavio branilac optuženog zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da apelaciono vijeće žalbu uvaži, pobijanu presudu ukine i održi pretres ili pak, pobijanu presudu preinači na način što će optuženog Dušana Ćulibrka osloboditi od optužbe, odnosno blaže ga osudi nego što je to učinjeno pobijanom prvostepenom presudom.

5. Tužilac je dostavio odgovor na žalbu branioca optuženog, sa prijedlogom da se žalba branioca odbije kao neosnovana.

6. Na sjednici vijeća, održanoj dana 14.12.2022. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, tužilac i branilac su ostali kod pismeno iznijetih žalbenih prigovora i razloga, odnosno odgovora na žalbu. Optuženi se saglasio sa navodima svoga branioca.

7. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, shodno članu 306. ZKP-a BiH, apelaciono vijeće donijelo je odluku kao u izreci iz sljedećih razloga:

OPŠTA PITANJA

8. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

9. Budući da apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

10. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća¹, odbaciti bez daljeg razmatranja.

ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BiH: BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA

Standardi za odlučivanje po žalbi

11. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.²

---

¹ v. MKSJ: Drugostepena presuda u predmetu Krajišnik, par. 17.: Drugostepena presuda u predmetu *Martić*, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu *Strugar*, par. 17. Ovakvu praksu je kroz svoje odluke slijedilo više žalbenih vijeća Suda BiH, u tom smislu v. *Trbić*, drugostepena presuda broj: X-KRŽ-07/386 od 21.10.2010. godine.

² Član 297. **Bitne povrede odredaba krivičnog postupka:** (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji: a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja, b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti, c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa, d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu, e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu, f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa, g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti, h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe; i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda, j) ako je optužba prekoračena, k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

12. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

13. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

14. Ukoliko bi apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.³

15. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

16. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda, bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

17. U žalbi branioca optuženog se ističe da je izreka presude nerazumljiva čime je počinjena bitna povreda odredba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH

---

³Član 314. **Preinačenje prvostepene presude:** (1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav (1) tačka f), g) i j) ovog zakona.

na štetu optuženog Dušana Ćulibrka. Prije svega, branilac je citirao tačku 1. izreke pobijane presude te našao da se iz iste može zaključiti kako su oštećeni-logoraši sami sebe izveli iz logora Omarska, sami sebe vozili u minibusu, te da su sami sebe izveli iz istog u mjestu Donji Dubovik, a koji navodi su kao takvi protivrječni razlozima pobijane presude iznesenim od paragrafa 100 do 110 njenog obrazloženja u kojim se zaključuje da su oštećeni izvedeni iz logora Omarska od strane Milorada Kotura, svjedoka S1,S2, Bože Došena i optuženog Dušana Ćulibrka, da je minibusom upravljao svjedok S1, zatim da je u mjestu Johovica u autobus ušao svjedok S4, te da su oštećeni izvedeni iz autobusa u prisustvu Milorada Kotura, svjedoka S4, S2, S1, Bože Došena i optuženog Ćulibrka. Nadalje, branilac je u okviru ove tačke 1. izreke pobijane presude citirao i dio činjeničnih navoda u kojima je opisano odvođenje oštećenih do jame Lisac, navodeći kako iz činjeničnog opisa izreke pobijane presude proizlazi da su to učinili Milorad Kotur, Dušan Ćulibrk i Božo Došen, dok iz obrazloženja presude proizlazi da su pored njih trojice učešće u odvođenju oštećenih do jame Lisac uzeli i S4, kao i Mićo Mamlić koji je imao ulogu vodiča. Sličan prigovor protivrječnosti izreke presude i njenog obrazloženja, branilac nalazi i u odnosu na događaj iz mjeseca avgusta 1992. godine kojom prilikom je ubijeno 7 lica, a koji je opisan pod tačkom 2. izreke presude, te u tom pogledu zaključuje kako se u izreci utvrđuje da su u toj radnji učestvovali optuženi Dušan Ćulibrk i Milorad Kotur, dok se u obrazloženju kao saizvršilac ubistva tih sedam oštećenih spominje i Božo Došen. Dakle, prema stavu branioca, u obrazloženju pobijane presude se kao sudionici oba događaja (tačka 1. i 2), pored optuženog Dušana Ćulibrka i Milorada Kotura navode i svjedoci S1, S2, S3, S4 i Božo Došen što implicira na njihovu saizvršilačku ulogu, dok se s druge strane njihova imena izostavljaju iz opisa izreke. Kada se navedenom doda činjenica da je na njihovim iskazima (svjedok S1, S2, S3 i S4) zasnovana osuđujuća presuda, sve implicira na zaključak da je takvim postupanjem od strane pretresnog vijeća počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH.

Branilac smatra da je sud postupio suprotno odredbama člana 290. stav 7. ZKP BiH čime je počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH

18. U obrazloženju svojih žalbenih navoda branilac takođe ističe da je prvostepeno vijeće postupilo suprotno odredbama člana 290. stav 7. ZKP-a BiH, odnosno da je propustilo dati ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza čime je počinjena navedena povreda odredaba krivičnog postupka. Pozivajući se na odredbe člana 3. ZKP BiH i člana 6. stav 2. EKLJP, branilac je ukazao da je svako ko je optužen za neko krivično djelo se ima smatrati nevinim dok se njegova krivnja ne dokaže, a što je u obavezi tužilaštva. S tim u vezi,

branilac je ukazao i citirao načelo *in dubio pro reo* koji odražava princip obaveze suda da donese oslobađajuću presudu ne samo kada je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kada nije uvjeren ni u njegovu krivnju niti u njegovu nevinost. Dakle, svaka sumnja u pogledu postojanja dokaza primjenom navedenog načela mora ići u prilog optuženom, a u kom smislu je pretresno vijeće propustilo postupiti, kao i u skladu sa članom 14. stav 2. ZKP BiH kojim je propisana obaveza suda da s jednakom pažnjom ispituje i utvrđuje kako činjenice koje terete optuženog tako i one koje mu idu u korist. S navedenim u vezi, a prema stavu branioca, pretresno vijeće je bez ikakve kritičke evaluacije poklanjalo vjeru neistinitim, nedosljednim i protivrječnim iskazima svjedoka optužbe S1, S2, S3 i S4 koji su svjedočili pod mjerama zaštite, što nije bilo čudno s obzirom da su sva četvorica bila inovolvirana u događaje zbog kojih se sudi optuženom, a koji je za razliku od njih dao vrlo uvjerljiv i istinit iskaz u svojstvu svjedoka. Pozivajući se na iskaze ključnih svjedoka optužbe, branilac je istakao kako je pretresno vijeće prilikom analize razloga zbog kojih im se treba pokloniti vjera, zanemarilo čitav niz činjenica i to: vrijeme ekshumacije posmrtnih ostataka oštećenih, činjenicu da se optuženi u to vrijeme nalazio na izdržavanju kazne zatvora po drugoj presudi, postojanje bliskih srodničkih veza svjedoka S2 i S3 kao i njihove srodničke veze sa preminulim Božom Došenom koji je takođe označen kao izvršilac ovih djela, komandnu ulogu, odnosno ulogu aktivnog policajca svjedoka S4 na inkriminisanom području i u inkriminisano vrijeme, kao i loše zdravstveno stanje optuženog u vrijeme izvršenja inkriminacija, a koje se ogledalo kroz činjenicu da isti nije mogao pucati s obzirom da je prije tih događaja bio ranjen a samim tim i onesposobljen za pucanje iz vatrenog oružja, koje činjenice proizlaze iz čitavog niza materijalnih dokaza dok ih pretresno vijeće uopšte ne cijeni.

Nalazi vijeća

19. Navedeni žalbeni prigovori kojima se ukazuje na bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH nisu osnovani i ne dovode u pitanje ispravnost i zakonitost pobijane presude.

20. Suprotno žalbenim navodima branioca, izreka pobijane presude nije nerazumljiva i nema njene protivrječnosti razlozima presude, niti su razlozi nejasni. Prvostepeno vijeće je u pogledu odlučnih činjenica označilo jasne i logične razloge na kojima se zasniva izreka presude. Isto tako, prvostepeno vijeće je označilo dokaze temeljem kojih proizlazi zaključak da je optuženi počinio krivično djelo kako je to navedeno u izreci pobijane presude, a potom obrazložio na osnovu kojih odlučnih činjenica je to zaključio.

21. Nasuprot tvrdnji žalioca, izreka pobijane presude sadrži potrebne navode iz kojih nedvojbeno proizlazi za koje se događaje optuženi proglašava krivim, uz naznaku činjenica i okolnosti koje čine obilježje krivičnog djela iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, kao i onih od kojih zavisi primjena i druge odredbe krivičnog zakona, konkretno, pitanje oblika saučesništva iz člana 22. KZ SFRJ.

22. Činjenični opis izreke sadrži dostatne podatke iz kojih proizlazi zaključak da je optuženi preduzeo radnje ubistva. Nezavisno o relativno sažetom opisu činjenica vezanih pogotovo uz radnje opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude (propušteno jasno opisati radnje koje su prethodile konkretnoj inkriminaciji, a tiču se radnji preuzimanja i prevoza oštećenih iz logora Omarska do mjesta likvidacije), ne može se prihvatiti tvrdnja žalioca da je ostvarena bitna povreda odredaba krivičnog postupka, odnosno da je izreka nerazumljiva i protivrječna sama sebi, te da činjenični opis djela ne korespondira s pravnom kvalifikacijom djela, označenom u izreci presude. Postojeći opis sadrži podatke iz kojih nedvosmisleno proizlaze kako opšti elementi krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva, tako i *actus reus*, te subjektivni odnos optuženog prema predmetnom djelu. Naime, iz obrazloženja pobijane presude, jasno proizlazi na temelju kojih dokaza (subjektivne i objektivne prirode) je prvostepeno vijeće utvrdilo da je optuženi, zajedno sa drugim, i to M. K. (saoptuženi u odnosu na koga je postupak razdvojen) i preminulim Božom Došenom preduzeo radnje ubistva, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, koje odlučne činjenice su jasno istaknute u izreci pobijane presude, a potom i obrazložene. Istovjetan stav je primjenjiv i u odnosu na radnje opisane pod tačkom 2. izreke pobijane presude, te sama činjenica da preminuli Božo Došen eksplicitno nije pomenut kao saizvršilac, ne dovodi u pitanje razumljivost izreke s obzirom da predmet raspravljanja ovog postupka i nije bilo utvrđivanje odgovornosti istog, već optuženog Dušana Ćulibrka, u odnosu na koga je ista nesumnjivo utvrđena, a o čemu će biti više riječi u nastavku ove presude.

23. Tako je pretresno vijeće, suprotno navodima odbrane, dovodeći u vezu sadržaj materijalnih dokaza, a prvenstveno Nalaz i mišljenje stalnog sudskog vještaka, specijaliste sudske medicine prof. dr. sc. Nermina Sarajlića sa iskazima svjedoka optužbe S1, S2, S3 i S4, te iskazima svjedoka Milorada Popovića i Nenada Nedimovića, pravilno utvrdilo prisustvo optuženog kao i samih svjedoka S1, S2 i S4 u odnosu na krivičnopravni događaj opisan pod tačkom 1. izreke, te svjedoka S3 u odnosu na događaj opisan pod tačkom 2. izreke pobijane presude u inkriminisano vrijeme i na inkriminiranim mjestima, kao i

njegove konkretne radnje strijeljanja oštećenih, zajedno sa M.K. i preminulim Božom Došenom.

24. Nadalje, a kada je u pitanju prigovor branioca kojim se ukazuje da je pretresno vijeće postupilo suprotno odredbama člana 290. stav 7. ZKP BiH čime da je počinilo bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH, ovo vijeće prije svega ističe da je načelo *in dubio pro reo* jedna je od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti, te je zakonom izričito propisano da u sumnji sud mora ići u korist optuženog. Svaka sumnja u postojanje neke pravno relevantne činjenice mora se odraziti u korist optuženog. Činjenice koje idu na štetu optuženog (*in peius*) moraju biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, te ukoliko postoji sumnja u odnosu na ove činjenice, one se ne mogu uzeti kao utvrđene ili dokazane. Činjenice koje idu u korist optuženom smatraju se utvrđenim čak i onda ako su samo vjerovatne, odnosno ako se sumnja u njihovo postojanje.

25. Međutim, apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće ocijenilo svaki dokaz pojedinačno, i u vezi sa ostalim dokazima, te je na osnovu takve ocjene izvodilo zaključak o postojanju pravno relevantnih činjenica i krivici optuženog, isključujući svaku razumnu sumnju. Stoga je, formalnopravno, pretresno vijeće u cijelosti postupilo u skladu sa zakonskim obavezama iz člana 15. ZKP BiH, te članova 290. stav 7. i 281. stav 2. ZKP BiH. Navodi branioca da je pretresno vijeće bezrezervno prihvatilo iskaze svjedoka optužbe, i to svjedoka S1, S2, S3 i S4, koji su istina bili na određeni način involvirani u inkriminisane događaje, su neosnovani, jer je u obrazloženju pobijane presude, a s kojim se u cjelosti slaže i ovo vijeće, dato detaljno obrazloženje iz kojih razloga i u kom dijelu su iskazi svjedoka, koje pominje žalba, prihvaćeni kao vjerodostojni.

26. Bez obzira na navedeno, apelaciono vijeće nalazi da je primjenu načela *in dubio pro reo* neophodno sagledati u okviru prigovora odbrane da li je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno, odnosno u kontekstu dokazne vrijednosti izvedenih dokaza, te će detaljna analiza istih biti iznesena u dijelu presude u kome će se dati razlozi za prigovore na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

27. Nadalje, odredbom člana 14. ZKP BiH propisana je dužnost suda da stranke i branioca tretira na jednak način i da svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu, a u stavu 2. istog člana propisana je dužnost suda, tužioca i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da

s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju kako činjenice koje terete optuženog, tako i one koje mu idu u korist.

28. U pogledu prigovora odbrane optuženog da je pretresno vijeće povrijedilo načelo jednakosti u postupanju kod utvrđivanja navedenih, a po odbrani spornih, činjenica (nepodudarnost iskaza svjedoka S1 i S2 sa iskazom svjedoka S4 na okolnosti njegovog prisustva, kako u autobusu, tako i na mjestu likvidacije 44 oštećena lica, nesposobnost optuženog da preduzme radnju streljanja zbog činjenice njegovog ranijeg ranjavanja, zanemarenost uloge svjedoka S4 u inkrimisano vrijeme kao aktivnog policajca, a u smislu njegove naredbodavne uloge) apelaciono vijeće prihvata obrazloženje iz pobijane presude, koje je dato na stranicama od 31. do 39., odnosno od 40. do 44. pobijane presude. Naime, kao što se navodi u pobijanoj presudi, pretresno vijeće se zbog činjenice da su postojale nepodudarnosti iskaza svjedoka S1 i S2 sa iskazom svjedoka S4 u pogledu njegovog prisustva na lokalitetu opisanom pod tačkom 1. izreke pobijane presude, odnosno njegovog statusa aktivnog policajca koji kao takav nije mogao imati podređenu ulogu u odnosu na optuženog Čulibrka i saoptuženog M.K. a samim tim mu se i nije mogla pokloniti vjera da on nije uzeo učešće u izvršenju djela, pravilno pozvalo na iskaze drugih svjedoka, i to prvenstveno iskaz svjedoka S3 koji je jasno naveo da mu je sam preminuli Božo Došen ispričao da je upravo M.K. bio na čelu ekipe koja je civile povelala na navodnu razmjenu, a u kojoj su pored njega bili optuženi Čulibrk i Božo Došen, kao i svjedok S1 i S2, da bi upravo M.K., optuženi Čulibrk i Božo Došen i počinili djelo ubistva 44 civila. Takođe, pretresno vijeće na okolnosti ključne uloge pomenutih u preuzimanju civila iz logora i njihovog konačnog strijeljanja, pravilno analizira iskaze svjedoka Željka Mejakića koji potvrđuje da je ta lica predao pratiocu Sime Drljače (načelnik SJB Prijedor) i to po njegovoj naredbi, što je u potpunoj saglasnosti sa iskazom svjedoka S4 koji nedvosmisleno izjavljuje da je Milorad Kotur isključivo radio po naređenju Sime Drljače, a što je u konačnom rezultiralo logičnim zaključkom pretresnog vijeća da je u konkretnom slučaju, bez obzira na status svjedoka S4, izostala bilo kakva njegova uloga u preuzimanju civila iz logora, ali i donošenja odluke i učestvovanja u njihovom strijeljanju, iz kog razloga je njegov iskaz valjalo prihvatiti kao vjerodostojan. Na kraju, da je to tako, pretresno vijeće cijeni i sadržaj Dnevnika načelnika SJB Milana Vojnovića od 29. 7.1992. godine gdje se jasno navodi kako su ubistvo pomenutih civila počinili Milorad, Čule i ostali, što je u potpunoj saglasnosti sa iskazom samog svjedoka S4 koji je izjavio da je o navedenom događaju upravo on upoznao Milana Vojnovića koji je to i evidentirao u svoj dnevnik. S druge strane, kada je u pitanju nepodudarnost iskaza svjedoka S1 i S2 u odnosu na iskaz

S4, a tiče se toga da svjedoci S1 i S2 ne spominju svjedoka S4 kao osobu koja je bila prisutna prilikom navedenog događaja, dok sam svjedok S4 to izričito tvrdi, vijeće primjećuje kako pomenuti svjedoci S1 i S2 ne iznose jasan stav po tom pitanju, već izražavaju nedoumicu ostavljajući ipak mogućnost da je i svjedok S4 bio prisutan na tom lokalitetu.

29. Stoga, prema ocjeni ovog vijeća ovakvim postupanjem prvostepenog suda nije povrijeđeno načelo jednakog postupanja iz člana 14. ZKP BiH.

OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

30. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost.

31. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivni sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku razumnu sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

32. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan, žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

33. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivni sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

34. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u

suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.⁴ Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

Navodi žalbe u odnosu na tačku 1. izreke presude

35. U odnosu na ovu inkriminaciju branilac je prvenstveno analizirao iskaz svjedoka S4 koji je prema stavu odbrane bio i ključni svjedok optužbe na okolnosti ovog krivičnog događaja. S tim u vezi branilac je isti uporedio sa iskazima drugih svjedoka, prije svega svjedoka S1 i S2, kao i iskazom samog optuženog, nalazeći ga vjerodostojnim i iskrenim. Svoj zaključak o nevjerodostojnosti ključnog iskaza svjedoka S4 koji je jedini direktno teretio optuženog, branilac nalazi u njegovoj nekonzistentnosti sa iskazima svjedoka S1 i S2 na okolnosti prisustva svjedoka S4 u inkriminisano mjesto i vrijeme, kao i izbjegavanju svjedoka S4 da da potpune informacije o svom statusu aktivnog policajca koji je na tom području imao komandnu ulogu, a samim tim i bio osoba koja je direktno involvirana u izvršenje ovog krivičnog djela, zbog čega se morao izvesti zaključak da se radi o nekredibilnom svjedoku. Oспорavajući odgovornost svog branjenika, branilac je detaljno elaborirao iskaz optuženog kao svjedoka, te je u tom u pravcu naveo kako je optuženi samim spletom okolnosti (na nagovor svojih suboraca, iako i nije bio odabran, jer je u to vrijeme bio rekonvalescent) pristao da ode za Prijedor kako bi preuzeo zatvorenike za razmjenu, te da je prilikom određivanja tih lica za preuzimanje oštećenih ključnu ulogu imao S4 koji je i odabrao svjedoke S1, S2, Milorada Kotura i Božu Došena. Pozivajući se dalje na navode optuženog kao svjedoka, branilac je istakao kako je isti u detalje opisao proceduru preuzimanja 44 oštećena iz logora Omarska, njihov put iz Prijedora, stajanje u mjestu Johovica kada u autobus ulazi svjedok S4 gdje Miloradu Koturu daje upute da od razmjene nema ništa. Ovaj svjedok dalje opisuje njihov put do Dubovika gdje svi izlaze iz autobusa i gdje oštećeni bivaju svezani žicom od strane Milorada Kotura i Bože Došena, a ne kako su to tvrdili drugi svjedoci (svjedok S4 tvrdi da su to učinili Božo Došen i još neko, svjedok S2

---

⁴ M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

da su to učinili optuženi, Božo i Milorad Kotur dok svjedok S1 te činjenice nije mogao potvrditi s obzirom da se u tom momentu nalazio u autobusu na mjestu vozača), zatim na koji način se formira kolona zatočenika koju vode Kotur i Mićo Mamlić, sa lijeve strane Došen, a sa desne svjedok S2 i optuženi dok je za njima išao svjedok S4, te konačno na koji način kolona biva zaustavljena nakon čega slijedi rafalna paljba iz više pušaka s tim da svjedok-optuženi nije bio siguran da li su svi pucali, ali potvrđuje da to čini Došen jer su čahure iz njegove puške padale po njemu. Konačno, optuženi je u svom iskazu naveo kako je lično svjedok S4 iz pištolja ubio jednog ranjenog oštećenog, dok je svjedok S2 rafalom ubio jednu žensku osobu koju je prethodno silovao, a što je, prema navodima branioca u potpunoj saglasnosti sa nalazom i mišljenjem vještaka dr. Sarajlića koji je potvrdio da su svi oštećeni stradali usljed rafalne paljbe, s tim da nije ni isključio smrt pojedinih lica uzrokovane pucanjem iz pištolja. Konačno, branilac je iznio i osvrt i na sadržaja pomenutog Dnevnika Milana Vojnovića nalazeći ga nepotkrijepljujućim tezama optužbe s obzirom da skriptor istog nije bio na licu mjesta i nije ga mogao temeljiti na neposrednim saznanjima, odnosno da njegov sadržaj ne odgovara stvarnom stanju stvari u pogledu broja žrtava, te konačno što se u njemu navodi da je jedan od počinitelaca izvjesni Đule, što nije nadimak optuženog (nadimak optuženog Ćule).

Nalazi vijeća

36. Prije svega, kada su u pitanju prigovori branioca koji se odnose na navodno pogrešno utvrđeno činjenično stanje po pitanju prisustva svjedoka S4 na inkriminisanom mjestu u inkriminisanom vrijeme opisano pod tačkom 1. izreke presude, odnosno njegovog statusa aktivnog policajca, a samim tim njegove naredbodavne uloge kako u odnosu na optuženog, tako i na ostale pristune (Milorad Kotur, Božo Došen, S1 i S2), odnosno kontradiktornosti iskaza svjedoka S1 i S2 sa iskazom samog svjedoka S4, a uzimajući u obzir činjenicu da je ovaj prigovor istican i u okviru žalbenih osnova iz člana 297. ZKP BiH, ovo vijeće ne nalazi svrsishodnim ponavljati svoj stav, s obzirom da su razlozi odbijanja navedenog prigovora već obrazloženi u okviru žalbenog osnova „bitne povrede odredaba krivičnog postupka“, te će na ovom mjestu samo uputiti na obrazloženje izneseno u paragrafu 28. ove presude.

37. Suprotno žalbenim navodima branioca, apelaciono vijeće cijeni da je činjenično stanje u odnosu na tačku 1. izreke prvostepene presude pravilno i potpuno utvrđeno.

Odbrana neargumentovano i paušalno prigovara da činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno u prvostepenoj presudi.

38. Naime apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće pravilnom ocjenom ključnih dokaza - iskaza svjedoka, neposrednih očevidaca S4, S1, S2, te iskaza posrednog svjedoka S3, ali i iskaza samog optuženog kao svjedoka, na ispravan i pouzdan način utvrdilo da je optuženi, zajedno sa drugim (M.K i Božo Došen) u inkriminisano vrijeme počinio ubistvo 44 oštećena, a koji zaključak u potpunosti prihvata i ovo vijeće.

39. Kada su u pitanju prigovori branioca, odnosno optuženog izneseni kroz njegovo svjedočenje u odnosu na ovaj krivičnopravni događaj, apelaciono vijeće primjećuje da optuženi i branilac suštinski i ne spore da se događaj desio, već ističu da on nije bio ta osoba koja je pucala u oštećene, već da su taj čin preduzeli upravo svjedoci optužbe S4, S2 i preminuli Božo Došen.

40. Dakle, izneseni žalbeni prigovori branioca na pravilnost i potpunost utvrđenog činjeničnog stanja svode se na navode da saslušani svjedoci, a posebno svjedok S4, ne govore istinu i da izvedeni dokazi upućuju na suprotan zaključak, a to je da je upravo svjedok S4 zajedno sa preminulim Božom Došenom, te svjedokom S2 počinio ono što se optuženom stavlja na teret. Ovakve prigovore apelaciono vijeće smatra potpuno neutemeljenim, pogotovo iz razloga što isti, osim paušalnih konstatacija o navodnoj njihovoj nedosljednosti, ne sadrže niti jedan valjan kontra argument ili dokaz kojim bi se njihovi, u odlučnim činjenicama, međusobno saglasni i konzistentni sadržaji na bilo koji način doveli u pitanje. Nasuprot tome, pretresno vijeće je na potpun i pravilan način poklonilo vjeru saslušanim svjedocima, budući da iz njihovih iskaza, koji se razlikuju samo u onoj mjeri koja potvrđuje da nisu naučeni, već odražavaju različitu percepciju različitih osoba u nenormalnim okolnostima, jasno proizlazi da je upravo optuženi Dušan Čulibrk bio osoba koja je zajedno sa M.K i preminulim Božom Došenom izvršila likvidaciju civila preuzetih iz logora Omarska, a u kojem preuzimanju su pored njih učestvovali i svjedoci S1 i S2, da bi im se na pola puta priključio i svjedok S4, ali bez aktivne uloge u samom činu strijeljanja.

41. Iz navedenih razloga apelaciono vijeće prihvata razloge navedene u obrazloženju prvostepene presude u pogledu krivičnopravnog događaja opisanog u tački 1 izreke pobijane presude, jer je ista donijeta nakon pravilno i zakonito provedenog postupka i jer su u njenom obrazloženju potpuno i određeno izložene kako nesporne činjenice, tako i razlozi iz kojih su sporne činjenice uzete dokazanim, te je data valjana ocjena vjerodostojnosti

protivrječnih dokaza (iskazi ključnih svjedoka dati na glavnom pretresu), dok izneseni žalbeni prigovori nisu dostatni da bi se osporilo ovako pravilno i potpuno utvrđenje.

42. Kako se ispravno navodi u obrazloženju pobijane presude, iskaze svjedoka S1, S2, a posebno svjedoka S4 koji je bio i neposredni očevidac strijeljanja civila od strane upravo optuženog Ćulibrka, preminulog Bože Došena i M.K., u cijelosti potvrđuje i svjedok S3, istina kao posredni svjedok. Tako, svjedok S3 na jednak način opisuje tok spornog događaja, potvrđujući da mu je sam Božo Došen ispričao da je Milorad Kotur bio na čelu te ekipe koja je išla po zatočene civile i da su zajedno s njim išli i S1 i S2, te optuženi Dušan Ćulibrk, te da su upravo Došen, Kotur i optuženi Ćulibrk ubili zatočenike, dodajući kako mu je sam optuženi Ćulibrk prije njegovog svjedočenja na glavnom pretresu, došao kući i predložio da na pretresu kaže da je u tom ubistvu učestvovao brat optuženog, a ne on.

43. Iskaze ovih svjedoka vijeće nalazi pouzdanim i konzistentnim u bitnim djelovima, te saglasnim i sa sadržajem dokaza T 67 odnosno dnevnikom načelnika SJB Milana Vojnovića gdje je zadokumentovan ovaj zločin izvršen dana 29.07.1992. godine a u kojem je autor istog konstatovao „...jučer Milorad, Ćule i ostali likvidirali 38 Muslimana...“, a što je u potpunoj saglasnosti sa svjedočenjem svjedoka S4 koji je sam izjavio da je upravo on Milana Vojnovića upoznao sa tom činjenicom, što je bilo od ključne važnosti, po stavu ovoga vijeća, da se iskaz ovog svjedoka ocijeni vjerodostojim. Naime, potpuno nelogičnim se čini da svjedok, ako je učestvovao u izvršenju djela, isto prijavljuje i na taj način samog sebe inkriminiše. Znači, nema razloga da se istom ne pokloni vjera, kao ni iskazima ostalih svjedoka optužbe.

44. Žalbeni prigovor branioca kojim problematizira sadržaj pomenutog dnevnika, odnosno dokaza T 67 u smislu da u istom nije navedeno ime Ćule, već Đule je, imajući u vidu sadržaje iskaze pomenutih svjedoka, potpuno neutemeljen. Naime, nakon izvršenog uvida u spis, odnosno uvida u isječak pomenutog dnevnika, ovo vijeće zaključuje kako iz istog nedvojbeno proizlazi činjenica da se kao lice koje se dovodi u vezu sa inkriminiranim događajem, ne spominje nadimak Đule, kako se to tvrdi žalbom, već izvjesni Ćule, što je upravo bio nadimak optuženog. Istina, radi se o ručno pisanom i slabije čitljivom tekstu skriptora, ali ne u toj mjeri da iz istog ne proizlazi činjenica da je prvo veliko početno slovo pomenute osobe napisano ćirilničnim slovom „Ć“, a ne „Đ“, te je i ovaj prigovor branioca valjalo odbiti kao neosnovan.

45. Činjenice da su postojale određene nedosljednosti u iskazima ovih svjedokinja, kao to da li su civile prije njihovog pogubljenja vezali Božo Doše i Milorad Kotur, ili su to učinili

optuženi i Milorad Kotur ili pak sva trojica, suprotno tvrdnjama odbrane, ne dovode u pitanje iskaze ovih svjedoka. Riječ je o dokazima subjektivne prirode, iz kog razloga nije moguće niti realno očekivati da svi učesnici događaja u cijelosti i na isti način percipiraju situaciju, da jednako primijete sve detalje, te kasnije, nakon 30 godina, imaju jednaku količinu i kvalitet sjećanja i da ga na identičan način reprodukuju, te istovjetno opišu tok događaja. Realno je i izvjesno da svjedoci nekog događaja primijete drugačije detalje, pa da se i tako njihovi iskazi u određenim detaljima razlikuju, odnosno da neko ponudi više ili manje informacija, kao i da se svakim novim reprodukovanjem sjećanja mozaik slike događaja u određenoj mjeri drugačije prezentuje, na što u konačnom bitan uticaj ima i sam način na koji je to saslušanje provedeno. Upravo u tome se i ogleda smisao ocjene dokaza, a prvostepeno vijeće daje jasne i argumentovane razloge zašto je poklonilo vjeru iskazima ovih svjedoka, što odbrana neuspješno u žalbi osporava.

46. U odnosu na prigovor branioca optuženog kojim se ističe da je optuženi u inkriminisano vrijeme bio rekonvalescent (prije inkriminiranog događaja bio ranjen u predjelu prsa), te da iz tog razloga optuženi i nije mogao izvršiti pucanje na oštećene iz automatskog oružja za koje je poznato da stvara jake trzaje, apelaciono vijeće je s obzirom na naprijed prihvaćene zaključke pretresnog vijeća, odbilo kao neosnovan, ocjenjujući da su iznesene tvrdnje ostale bez adekvatnog obrazloženja kojim bi se potkrijepila osnovanost istaknute tvrdnje.

Navodi žalbe u odnosu na tačku 2. izreke presude

47. Ovom tačkom činjeničnog utvrđenja prvostepene presude optuženi Dušan Ćulibrk oglašen je krivim da je početkom mjeseca avgusta 1992. godine u mjestu Donji Dubovik, zajedno sa Miloradom Koturom presreo sedam civila bošnjačke nacionalnosti, koji su se kretali iz Prijedora prema Bihaću, da bi ih odmah potom pucajući iz vatrenog oružja lišili života.

48. Osporavajući učešće optuženog u ovim inkriminiranim radnjama, odbrana je posebno ukazala na svjedočenje samog optuženog koji je porekao da ima bilo kakve veze s tim događajem. Odbrana je takođe dala ocjenu vjerodostojnosti svjedoka optužbe, a prvenstveno iskaza svjedoka S3 koji je tvrdio da je on jedini očevidac tog događaja, konačno ga dovodeći u vezu sa iskazima svjedoka optužbe S4 i Nenada Nedimovića, ali i sa iskazima svjedoka odbrane Željka Vojnovića i Zorana Kondića, kao i sadržajem nalaza i mišljenja vještaka dr. Sarajlića. Osvrćući se na iskaz ključnog svjedoka S3 na ove okolnosti, branilac ističe da se radi o lažnom svjedočenju, ističući kako je osnovni motiv ovog svjedoka

da lažno optuži Dušana Ćulibrka taj što je upravo on direktni saizvršilac ubistva oštećenog Ekrema Čauševića. Pored navedenog, a kao razlog više zašto se ne može raditi o vjerodostojnom svjedoku, jeste taj da je ovaj svjedok bezrazložno tražio mjere zaštite, lažno predstavljajući da mu je život ugrožen zbog njegovog svjedočenja u istrazi, tvrdeći da se radi o opasnim osobama koje su spremne na sve, pri tome misleći na optuženog Dušana Ćulibrka i saoptuženog M. K. Nadalje, branilac je takođe ukazao na određene nepodudarnosti iskaza svjedoka Nenada Nedimovića, koji je tvrdio da su se na licu mjesta nalazili optuženi Ćulibrk, Milorad Kotur i preminuli Božo Došen, dok svjedok S3 u svom iskazu uopšte ne spominje prisustvo Bože Došena, što po odbrani svjesno prešućuje, a da je to tako proizlazi i iz samog njegovog svjedočenja kada opisuje naredbu Kotura kojom se u množini obraća prisutnim, prije nego počne sa pucanjem prema oštećenim. S navedenim u vezi, odnosno da je u konkretnom slučaju bilo više lica prisutno na inkriminisanom mjestu, branilac je ukazao na iskaz svjedoka S4 koji je potvrdio da je na lice mjesta došao nakon pucnjave, kao i da su mu određena lica predala lične karte oštećenih, ali po stavu odbrane to nije učinjeno zbog činjenice da je isti bio poznat prisutnim licima, već što se radilo o aktivnom policajcu koji je imao i komandnu ulogu o čemu je već bilo riječi u okviru žalbenih navoda u pogledu tačke 1 izreke pobijane presude. S druge strane, prema stavu branioca, upravo je optuženi dao istinit iskaz, ukazavši da je svjedok S3 bio taj koji je prethodno počeo sa tučnjavom civila i to kundakom puške, nakon čega je započela pucnjava prema oštećenim, s tim da se optuženi u tom momentu sklonio iza vozila mercedes kojim je došao sa Miloradom Koturom i Božom Došenom. Konačno, dokaz da se radilo o istinitom iskazu optuženog kao svjedoka, branilac nalazi u iskazu vještaka dr. Sarajlića koji je potvrdio da je tupa povreda glave oštećenog Ekrema Čauševića mogla nastati usljed udarca tupim predmetom, što potvrđuje da je oštećeni prethodno bio pretučen, i to upravo od strane svjedoka S3.

Nalazi vijeća

49. Apelaciono vijeće je razmatrajući žalbene prigovore branioca optuženog koji ukazuju da je činjenično stanje utvrđeno pobijanom presudom pogrešno i nepotpuno za ovu inkriminaciju, nakon detaljne analize sadržaja pobijane presude, te izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama branioca. Suprotno stavu žalbe, ovo vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno i da pobijana presuda sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je optuženi oglašen krivim i za ovu tačku izreke presude.

50. Prema ocjeni ovog vijeća, u žalbi branioca optuženog ne iznosi se ništa suštinski novo što ranije nije isticano, niti se konkretno ukazuje koje je to sporne odlučne činjenice pretresno vijeće propustilo da utvrdi. Žalbeni navodi u suštini predstavljaju ponavljanje argumentacije branioca, kao i tvrdnji optuženog koje je iznio u svojstvu svjedoka na glavnom pretresu, a koje je pretresno vijeće već analiziralo i temeljito ispitalo, dovodeći tvrdnje branioca i optuženog u vezu sa izvedenim dokazima, nakon čega je utvrdilo da se radi o neosnovanim tezama i tvrdnjama. Takvu ocjenu branioca optuženog pretresno vijeće je temeljilo na savjesnoj ocjeni rezultata dokaznog postupka, prije svega na temelju iskaza ključnog svjedoka optužbe S3 i svjedoka Nenada Nedimovića, a koji iskazi su u cijelosti potkrijepljeni iskazima svjedoka S4 i S2. Konačno, iskazi pomenutih svjedoka nisu ni u kontradikciji sa iskazima svjedoka odbrane Željka Vojnovića i Zorana Kondića.

51. Žalbeni prigovor branioca optuženog da je odgovornost optuženog isključivo i jedino zasnovana na iskazu svjedoka S3, a kojem iskazu se ne može pokloniti vjera, je imajući u vidu sadržaj obrazloženja pobijane presude, potpuno bespredmetan. Naime, ako se pravilno analizira elaboracija dokaza izvedenih na ove okolnosti, nesumnjivo se da zaključiti kako se ni u kom slučaju ne može raditi o osnovanosti ove teze odbrane s obzirom na iskaz svjedoka S3, kao neposrednog očevica događaja, a koji jasno ukazuje da je upravo optuženi zajedno sa Miloradom Koturom, nakon naredbe koju je dao Kotur, izvršio strijeljanje zatočenih civila, u cijelosti potvrđen iskazom svjedoka Nenada Nedimovića koji u detalje opisuje njegov dolazak na lice mjesta gdje zatiče optuženog, Milorada Kotura i Božu Došena, odnosno tu njihovu grupu pored 7 tijela ubijenih civila, dodajući kako je na lice mjesta došao i Slobodan Majkić, komandir SJB koji je i naredio Miloradu Koturu i njegovoj grupi da tijela sklone. Konačno, ove navode pomenutih svjedoka, pretresno vijeće je cijenilo i kroz iskaze posrednih svjedoka S4 i S2 koji nedvosmisleno potvrđuju da su od drugih lica čuli da su ubistva civila počinili Milorad Kotur, Čule (optuženi Dušan Čulibrk) i još jedan, i to svjedok S4 čuo po dolasku na lice mjesta, a svjedok S2 naknadno. Takođe, vijeće nije moglo prihvatiti ni tezu odbrane o nekredibilitnosti svjedoka S3 kroz navođenje da je isti i sam učestvovao u premlaćivanju oštećenih, a što je u saglasnosti iskazom vještaka dr. Sarajlića koji je na glavnom pretresu izjavio da je na oštećenim, odnosno Ekremu Čauševiću uočio tupe traume glave. Naime, iako je pomenuti vještak konstatovao i te vrste povreda na pojedinim oštećenim, isti nije mogao potvrditi momenat njihovog nastanka, što ukazuje na zaključak da su iste mogle nastati kako prije inkriminisanog događaja i to u logoru Omarska ili nekom drugom zatočeničkom objektu u kojima su se oštećeni prethodno

nalazili ili pak tokom njihovog kretanja iz pravca Prijedora, tako i nakon njihovog lišavanja života odnosno, prilikom njihovog bacanja u jamu „Lisac“.

52. Kada se sve naprijed navedeno uzme u obzir, ovo Vijeće je mišljenja da je zaključak prvostepenog vijeća u pogledu krivnje optuženog u potpunosti ispravan i da se pozivanjem odbrane na navodne nepouzidane iskaze navedenih svjedoka, ta pravilnost ne može dovesti u pitanje. Naime, ovo Vijeće, i pored činjenice da je utvrđivanje krivnje optuženog zasnovano na isključivom iskazu svjedoka S3, ne nalazi postojanje bilo kakve sumnje u njegovu vjerodostojnost s obzirom da je isti, u odlučnim činjenicama u potpunosti podržan iskazima i drugih saslušanih svjedoka, koji prema stavu ovoga Vijeća, nisu imali nikakav motiv da lažno svjedoče na okolnosti konkretnog krivičnog događaja. Dakle, iz svega navedenog izvodi se razuman zaključak da je ključni svjedok optužbe S3 na okolnosti ove krivičnog radnje, dao istinit iskaz, te je isti u korelaciji sa iskazima drugih svjedoka i njihovim sadržajem, po stavu ovoga Vijeća, predstavljao pravno relevantne dokaze na kojima se mogu utvrditi odlučne činjenice i zasnovati odluka o krivnji optuženog i za ovu inkriminisanu radnju.

53. Izvjesne nedosljednosti, odnosno nepodudarnosti iskaza svjedoka S3, koji nije ukazao na prisustvo i ulogu preminulog Bože Došena u izvršenju djela, dok istog spominju svi ostali svjedoci kao i sam optuženi u svom iskazu datom u svojstvu svjedoka, na čemu insistira odbrana pokušavajući na taj način dovesti u sumnju kredibilitet svjedoka, nisu takve prirode da bi dovele u pitanje činjenično utvrđenje, niti istinitost svjedočenja iz kojeg je očigledno da svjedok govori upravo ono što je doživio. Pri tome ne treba zanemariti ni da je potpuno razumno i prirodno očekivati da osoba koja je doživjela neugodno iskustvo, kako je upravo imao svjedok (prisustvovao ubistvu većeg broja civila), zapamti sve osobe koje se pored optuženog Čulibrka i saoptuženog Kotura, dovode u vezu sa spornim događajem, realno i ne može *a priori* pretpostavljati. Konačno, meritum preispitivanja ovog postupka i nije bilo utvrđivanje odgovornosti osobe koja je preminula, a koja se evidentno može dovesti u vezu sa izvršenjem ovog djela, već utvrđivanje krivice optuženog Dušana Čulibrka koja je utvrđena.

54. Dakle, po ocjeni ovoga Vijeća, izložene teze, same za sebe, ne dokazuju ništa od onoga što želi predstaviti odbrana, a ponajmanje da je svjedok S3 neosnovano teretio optuženog nastojeći sebe ekskulpirati. To posebno zbog činjenice da niti jedan svjedok optužbe, pa čak ni odbrane ni na koji način svjedoka S3 nije doveo u vezu sa izvršenjem krivičnih radnji, tako da razlog za lažnim svjedočenjem nije ni postojao.

**ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH: ODLUKA O
KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI
STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI**

55. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKP BiH.

56. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da pretresno vijeće nije primijenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude, ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

57. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

58. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

59. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

ŽALBENI PRIGOVORI BRANIOCA, U POGLEDU ODLUKE O KRIVIČNOJ SANKCIJI IZ ČLANA 300. ZKP

BiH

60. Žalbu u pogledu odluke o krivičnopravnoj sankciji, u skladu sa članom 300. ZKP BiH, uložio je branilac optuženog smatrajući da sud nije uzeo u obzir niz olakšavajućih okolnosti koje su postojale kod njegovog branjenika, i to posebno činjenicu njegovog lošeg zdravstvenog stanja, a koje je posljedica ranjavanja netom prije inkriminiranih događaja što se sasvim odrazilo i na njegovo psihičko stanje, te mlađu životnu dob optuženog (u vrijeme izvršenja djela imao 22 godine) nalazeći da se radi o olakšavajućim okolnostima koje opravdavaju izricanje blaže kazne optuženom.

61. Rukovođeno naprijed navedenim standardima u pogledu ovoga žalbenog osnova, prema ocjeni ovog vijeća, žalbeni prigovori branioca optuženog, u pogledu krivične sankcije, u cijelosti su neosnovani.

62. Razmatrajući odluku o kazni, apelaciono vijeće nalazi da branilac optuženog osnovano ukazuje da pretresno vijeće u pobijanoj presudi navedene okolnosti ne cijeni u smislu olakšavajućih, a prije svega se to odnosi na njegovu mlađu životnu dob. Međutim, ta činjenica sve i da je bila predmet utvrđenja od strane pretresnog vijeća, po ocijeni ovoga vijeća, nije mogla imati krucijalni značaj za drugačije utvrđenje visine kazne izrečene optuženom. Ovo posebno iz razloga, što je na strani optuženog pravilno utvrđen čitav niz otežavajućih okolnosti i to kroz učestvovanje u svirepom ubistvu 51 civila, među kojim žrtvama su bile i dvije žene, koje činjenice su pravilno cijenjene kroz okolnost da je optuženi i pored narušenog zdravstvenog stanja, usljed prethodnog ranjavanja, preduzeo krivičnopravne radnje, a što sve ukazuje na iskazanu optuženikovu istrajnost i bezobzirnost, koje činjenice po svojoj prirodi pretežu nad pomenutom olakšavajućom – nladošću optuženog. Dakle, navodi odbrane da se činjenici mlađe životne dobi optuženog u vrijeme izvršenja djela morao dati karakter olakšavajuće, te da se činjenicu ranjavanja nije smjelo cijeniti kao otežavajuću, a što bi dovelo do blažeg kažnjavanja optuženog, s obzirom na brojnost otežavajućih okolnosti, nisu mogli biti prihvaćeni u smislu presudnih i osnovanih.

63. S obzirom na pravo suda da slobodno procjenjuje činjenice i okolnosti određenog predmeta, pa i one koje se odnose na odmjeravanje kazne, apelaciono vijeće konstatuje da izrečena krivičnopravna sankcija kako je to određeno odražava težinu kriminalnog ponašanja optuženog, te da je ista adekvatna stepenu njegove krivice i ličnosti počinioca, da je svrsishodna i pravedna, te da će se njom ostvariti kako specijalna, tako i generalna prevencija.

64. U skladu sa navedenim, a na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zapisničar:

Pravni savjetnik

Bojan Avramović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Mirza Jusufović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.